

Resistenttien bakteerien seulonta ja potilassijoittelu leikkaus- ja päikiyksikössä

Resistenttien bakteerien seulonta tehdään vain potilaille, jotka tulevat sairaalahoitoon tai joille suunnitellaan jälkivalvontaa vaativaa toimenpidettä tai leikkausta. Muussa tapauksessa seulonta ei ole tarpeellista, ellei potilaan riskitiedossa ole siitä mainintaa.

Tilanne	Potilaan sijoittaminen	Seulottavat bakteerit
<p>1. Potilas tulee sairaalaan</p> <p>a) suoraan ulkomaisesta sairaalasta/ laitoksesta, b) on käynyt dialyysissä ulkomailla, c) on turvapaikanhakija vastaanottokeskuksessa* d) on ollut edeltäneen vuoden aikana sairaalassa Ukrainassa.</p>	<p>Kosketusvarotoimet, kunnes MRSA:n VRE:n ja ResGNS - bakteerien kantajuus tai CaauVi-kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.</p> <p>Jälkivalvonta salissa tai heräämön/päikiyksikön eristystilassa</p>	<p>MRSA, VRE, ResGNS ja CaauVi</p> <p>*CaauVi – näytettä ei edellytetä</p>
<p>2. Potilaat, jotka ovat edeltäneen yhden (1) vuoden aikana</p> <p>a) olleet ulkomailla sairaala- tai laitoshoidossa väh. 24 tunnin ajan tai toimenpide ulkomaisessa sairaalassa, mutta eivät tule suorana sairaalasiirtona tai b) asuneet lastenkodissa ulkomailla / pakolaisleirillä / vastaanottokeskuksessa tai olleet turvapaikanhakijoina.</p>	<p>Tavanomaiset varotoimet. Hoidetaan normaalilla potilaspaikalla.</p>	<p>MRSA, VRE ja ResGNS, jos näytteitä ei ole otettu ko. hoitajakson jälkeen.</p>

<p>3. Henkilö on työskennellyt tai asunut edeltäneen vuoden aikana sikatilalla.</p>	<p>Tavanomaiset varotoimet. Hoidetaan normaalilla potilaspaikalla.</p>	<p>MRSA</p>
<p>4. Henkilön tiedetään olleen edeltäneen vuoden aktiivinen suonensisäisten huumeiden käyttäjä</p>	<p>Tavanomaiset varotoimet (leikkaussalissa ja heräämössä) Hoidetaan normaalilla potilaspaikalla.</p> <p>Kosketusvarotoimet päikiyksikössä, kunnes resistenttien bakteerien kantajuus on poissuljettu</p>	<p>MRSA*</p> <p>*jos huumeidenkäyttä jällä on toistuvia hoitokäyntejä, kuten dialyysi, riittää että näyte toistetaan 3 kk välein</p>
<p>5. Potilas tuo esille, että samassa taloudessa asuu MRSA-, VRE- tai CPE-kantaja</p>	<p>Kosketusvarotoimet. Jälkivalvonta leikkaussalissa tai heräämön/päikiyksikön eristystilassa, kunnes resistenttien bakteerien kantajuus on poissuljettu.</p>	<p>MRSA, VRE tai ResGNS</p>
<p>6. Riskitiedoissa merkintä MRSA:n kantajuus Koskee myös potilasta, jonka viimeiset MRSA-näytteet ovat olleet negatiiviset.</p>	<p>Kosketusvarotoimet. Jälkivalvonta leikkaussalissa tai heräämön/päikiyksikön eristystilassa</p>	<p>Vain Sairaalahygienia yksikön ohjeistamana</p>
<p>7. Riskitiedoissa merkintä MRSA, osittainen purku = on puhdistunut MRSA:sta</p>	<p>Tavanomaiset varotoimet. Hoidetaan normaalilla potilaspaikalla.</p>	<p>MRSA</p>
<p>8. Riskitiedoissa merkintä Altistunut MRSA:lle</p>	<p>Tavanomaiset varotoimet. Hoidetaan normaalilla potilaspaikalla.</p>	<p>MRSA</p>
<p>9. Riskitiedoissa merkintä VRE:n kantajuus</p>	<p>Kosketusvarotoimet. Jälkivalvonta leikkaussalissa tai heräämön/ päikiyksikön eristystilassa</p>	<p>Vain Sairaalahygienia yksikön ohjeistamana</p>

Koskee myös potilasta, jonka viimeiset VRE-näytteet ovat olleet negatiiviset		
10. Riskitiedoissa merkintä Altistunut VRE:lle	Tavanomaiset varotoimet Hoidetaan normaalilla potilaspaikalla.	VRE
11. Riskitiedoissa merkintä ESBL² E.coli -kantajuus	Tavanomaiset varotoimet (leikkaussalissa ja heräämössä) Hoidetaan normaalilla potilaspaikalla. Kosketusvarotoimet päikiyksikössä , kun potilas on hoitoympäristöään eritteillään suttaava ja/tai ei kykene omaksumaan käsihygienian toteuttamista. Myös ”paikkaeristys” mahdollinen (tällöin huomioitava oma wc).	Vain Sairaalahygienia yksikön ohjeistamana
12. Riskitiedoissa merkintä ESBL Klebsiellan kantajuus	Kosketusvarotoimet. Jälkivalvonta leikkaussalissa tai heräämön/ päikiyksikön eristystilassa.	Vain Sairaalahygienia yksikön ohjeistamana
13. Riskitiedoissa merkintä Muun ESBL-bakteerin kantajuus.	Tavanomaiset varotoimet (leikkaussalissa ja heräämössä) Hoidetaan normaalilla potilaspaikalla. Kosketusvarotoimet päikiyksikössä , kun potilas on hoitoympäristöään eritteillään suttaava ja/tai ei kykene omaksumaan käsihygienian toteuttamista. Myös ”paikkaeristys” mahdollinen (tällöin huomioitava oma wc).	Vain Sairaalahygienia yksikön ohjeistamana
14. Riskitiedoissa merkintä MDR³-akinetobacter, MDR-pseudomonas kantajuus tai	Kosketusvarotoimet.	Vain Sairaalahygienia

<p>muun gramnegatiivisen MDR-bakteerin kantajuus</p> <p>= poikkeuksellisen resistentin gramnegatiivisen sauvabakteerin kantaja</p>	<p>Jälkivalvonta leikkaussalissa tai heräämön/päikiyksikön eristystilassa.</p>	<p>yksikön ohjeistamana</p>
<p>15. Riskitiedoissa merkintä MDR-akinetobakteerille, MDR-pseudomonakselle tai muulle MDR-bakteerille altistunut</p> <p>= altistunut poikkeuksellisen resistentille gramnegatiiviselle sauvabakteerille</p>	<p>Tavanomaiset varotoimet.</p> <p>Hoidetaan normaalilla potilaspaikalla.</p>	<p>ResGNS</p>
<p>16. Riskitiedoissa merkintä CPE⁴=kantajuus</p> <p>Koskee myös potilasta, jonka viimeiset CPE-näytteet ovat olleet negatiiviset.</p>	<p>Kosketusvarotoimet.</p> <p>Jälkivalvonta leikkaussalissa tai heräämön/päikiyksikön eristystilassa</p>	<p>Vain Sairaalahygienia yksikön ohjeistamana</p>
<p>17. Riskitiedoissa merkintä CPE:lle altistunut</p>	<p>Kosketusvarotoimet,</p> <p>Jälkivalvonta leikkaussalissa tai heräämön/päikiyksikön eristystilassa kunnes CPE:n kantajuus on poissuljettu, sen jälkeen normaali sijoittelu.</p>	<p>ResGNS</p>

Näytteet

MRSA-näytteiden ottaminen: Näytteet otetaan **kahtena eri päivänä**. Näytteenottokohdat: **nenä (molemmat sieraimet), nielu ja perineum (=väliliha)**. **Lisäksi näytteet otetaan mahdollisista infektiokokkeista** (haavat, ihorikot, vastasyntyneen napatynkä, dreeni, trakeakanyyli sekä virtsakatetrasta virtsanäyte). Weblabissa voidaan käyttää pyyntöpakettia MRSASEVIx2, joka ohjelmoi automaattisesti pyynnöt myös seuraavalle päivälle. Tyksin laboratoriotietojärjestelmän ulkopuolelta tilattaessa käytetään MRSAVi –näytepyyntöä (4358). Tällöin tilataan jokaiselle näytteelle ja ottokohdalle oma näytepyyntö erikseen. Tilattaessa näytepyyntöä, kirjataan ottokohta ja lisätään alusvetovalikosta altistustapa. **Infektiokohdista** (haavat, ihorikot, dreenin juuri, trakeakanyylin juuri, katetrivirtsa, vastasyntyneen napatynkä)

otettavat näytteet tilataan MRSAVi-pyyntöllä (4358). Jokainen näyte otetaan omaan näytteenottotikkuun ja omaan näyteputkeen käyttäen eMRSA-näytteenottoasettiä. Katso tarvittaessa tarkempi ohjeistus: [MRSA-seulonnan näytteenottokohdat.pdf \(hoito-ohjeet.fi\)](#)

VRE-näytteiden ottaminen: Näytteet otetaan **kahtena eri päivänä**. Weblabissa voidaan käyttää pyyntopakettia **VREVix2**, joka ohjelmoi automaattisesti tutkimuspyynnön myös seuraavalle päivälle. Jos seulontaviljely tehdään ilman pyyntopakettia, näyte tilataan VREVi-näytteenä (1788). Näyte otetaan steriilillä vanutikulla **rectumista tai ulosteesta** (tikku kastetaan ulosteeseen). Näyte otetaan VRE-rikasteputkeen, näytetikku ei laiteta putkeen. Jos potilaasta otetaan näytteitä muista **infektiokohdista** (katetrivirtsa, dreenin juuri, haavat, ihorikot, trakeakanyylin juuri), jokaisesta näytteestä tehdään oma näytepyyntö VREVi (1788). Katso tarvittaessa tarkempi ohjeistus: [VRE ja ResGNS -seulonnan näytteenottokohdat](#).

ResGNS (resistentit gramnegatiiviset sauvabakteerit = ESBL, CPE, MDR-Pseudomonas ym.) – näytteiden ottaminen: Näytteet otetaan **kahtena eri päivänä**. Weblabissa voidaan käyttää pyyntopakettia **ResGNSVix2**, joka ohjelmoi automaattisesti tutkimuspyynnön myös seuraavalle päivälle. Jos seulontaviljely tehdään ilman pyyntopakettia, näyte tilataan ResGNSVi-näytteenä (11815). Lisätietokohtaan merkitään etsittävän **bakteerin nimi** tai jos etsittävä bakteeri ole tiedossa, ”**seulonta**”. Näyte otetaan näytetikulla **rectumista tai ulosteesta** (tikku kastetaan ulosteeseen) ja tikku laitetaan eSwab-näyteputkeen. Jos potilaasta otetaan näytteitä muista infektiokohdista (haavat, ihorikot, dreenin juuri, trakeakanyylin juuri, katetrivirtsa), jokaisesta näytteestä tehdään oma näytepyyntö ResGNSVi (11815). Katso tarvittaessa tarkempi ohjeistus: [VRE ja ResGNS -seulonnan näytteenottokohdat](#).

Candida auris –näytteiden ottaminen: Näytteet otetaan **kahtena eri päivänä**. Jokaiselle näytteenottokohdalle tehdään oma näytepyyntö **CaauVi (14332)**. Näytteenottokohdat: **nielu, kainalot, nivuset ja rectum** sekä **infektiokohdat** (haavat, ihorikot, katetrivirtsa, jos virtsakatetri on ollut yli viikon, dreenin juuri, trakeakanyylin juuri). Jokainen näyte otetaan omaan näytteenottotikkuun ja omaan eSwab-näyteputkeen. Vastaus valmistuu 3-7 vrk sisällä näytteen saapumisesta laboratorioon.

Selitykset

MRSA = metisilliinille resistentti S.aureus

VRE = vankomysiinille resistentti enterokokki

ResGNS = resistentti gram-negatiivinen sauvabakteeri

ESBL = extended-spectrum β -laktamaasin omaava enterobakteeri

MDR = monelle lääkkeelle vastustuskykyinen

CPE = karbapenemaasia tuottava enterobakteeri

CaauVi = Candida auris- viljely